

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**Национално тело за акредитацију и
проверу квалитета у високом образовању
Комисија за акредитацију и проверу
квалитета**

Број: 612-00-00024/9/2019-03

Датум: 18.12.2019. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1. и члана 23. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 88/2017, 27/2018 - др. закон и 73/2018), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 29.11.2019. године, донела је

ОДЛУКУ

**о акредитацији студијског програма
специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у
репродукцији**

Утврђује се да Универзитет у Београду - Факултет ветеринарске медицине са седиштем у улици Булевар ослобођења 18, Београд, ПИБ: 100266509, Матични број: 07002009, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у репродукцији** у оквиру поља медицинских наука и то за упис 20 (двадесет) студената у седишту Установе.

Установа се обавезује да у року од 2 године обавести Комисију за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању о унапређењу квалитета у складу са препорукама наведеним у образложењу ове одлуке.

На основу ове одлуке установи се издаје уверење о акредитацији студијског програма.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду - Факултет ветеринарске медицине са седиштем у улици Булевар ослобођења 18, Београд, је дана 28. 03.2019. године поднела захтев за акредитацију студијског програма **специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у репродукцији** у оквиру поља медицинских наука и то за упис 20 (двадесет) студената у седишту Установе, под бројем 612-00-00024/2019-03.

Уз захтев за акредитацију, достављена је документација, која је прописана чланом 4. Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС” број 13/2019).

На основу чл. 8. и 9. Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, образовала је Рецензентску комисију (пет чланова) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлуке о захтеву за акредитацију.

Рецензентска комисија за акредитацију студијских програма **специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у репродукцији**, утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији студијског програма увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад високошколске установе.

Рецензентска комисија је саставила коначни Извештај, на српском и сажетак на енглеском језику, на који високошколска установа није имала примедбе. Коначни Извештај Рецензентске комисије је достављен Комисији за акредитацију и проверу квалитета.

Анализа електронског формулара – студијског програма специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у репродукцији је недвосмислено потврдила да су кључни елементи програма у потпуности усаглашени са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Анализа Уводне табеле студијског програма специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у репродукцији је потврдила да су у њу укључени сви захтевани елементи, који су у потпуности усаглашени са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

На основу текстуалног описа стандарда 1, прилога уз стандард, чињеница које је утврдила током посете, докумената које је ВШУ обезбедила на захтев РК током и после посете, као и одговора који је ВШУ пружила на захтеве рецензентске комисије после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 7 (седам) уз образложење у даљем тексту.

РК је установила да студијски програм САС АБР садржи све елементе предвиђене Законом о високом образовању и стандардима за акредитацију студијског програма другог степена студија. У структури студијског програма САС АБР не постоје модули.

Структура студијског програма САС АБР је дата у поднетој документацији, као и у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

РК је оценила да структура студијског програма САС АБР одговара захтевима стандарда у погледу назива, циљева, исхода учења, услова уписа и начина извођења.

У опису стандарда за студијски програм у поднетој документацији нису били наведени: начин избора предмета из других студијских програма, услови преласка са других студијских програма, као и подаци о ванфакултетским наставним базама у циљу сагледавања шта се од теоријске наставе, практичних вежби, показних вежби, клиничке праксе и других облика активности са студентима реализује на ФВМ, а шта у

ванфакултетским наставним базама са којима ФВМ има уговорену сарадњу. ВШУ је требало да документује ову сарадњу у поднетој документацији за акредитацију. У току посете ВШУ је сугерисано од стране РК да образложи начин избора предмета из других студијских програма, услове преласка са других студијских програма, као и да поднесе податке о ванфакултетским наставним базама односно да припреми на увид уговорне сарадње. Одговорено је да ФВМ за сада није узео у разматрање могућност избора предмета и услове преласка са других студијских програма, с обзиром да се ради о новом студијском програму који се први пут акредитује у једној од специјалистичких области. Такође, ВШУ је одговорила да ће се с обзиром на ниво и специфичности студијског програма САС АБР део практичне наставе одвијати у ванфакултетској наставној бази са којом ФВМ има уговорену сарадњу и то у Сточарско ветеринарском центру за репродукцију и вештачко осемењавање у Великој Плани (Прилог 5. Документација за акредитацију студијског програма: САС АБР, Стандард 1). За остале степене студија на ФВМ, наведено је да се користи већи број ванфакултетских наставних база са којима постоји уговорена сарадња, као и да су информације о ванфакултетским наставним базама доступне на сајту ФВМ.

РК је констатовала да је предвиђени број ЕСПБ у студијском програму САС АБР одговарајући односно да износи 60.

У материјалу за акредитацију није поднет документ Самовредновање – Стандард 4: Квалитет студијског програма, јер је питању нови студијски програм који се први пут акредитује. ВШУ није доставила Извештај о самовредновању високошколске установе у коме се могу видети елементи самовредновања студијских програма које реализује и високошколске установе у целини (налази се на сајту http://www.vet.bg.ac.rs/uploads/files/akreditacija/Izvestaj_o_samovrednovanju_2018.pdf, уз могућност увида у прилоге само запослених лица). РК је стога констатовала да је потребно доставити документ Извештај о самовредновању установе са свим прилозима у коме се могу видети елементи самовредновања студијских програма, који се реализују у ВШУ, да би се извршила анализа да ли је испуњен овај стандард, затим да би се извршила анализа слабих и јаких тачака примењених мера и поступака за обезбеђење квалитета, као и да би се сачинио предлог мера за побољшање овог стандарда. ВШУ је за време посете омогућила увид у прилоге у саставу документа Извештај о самовредновању установе у коме се могу видети елементи самовредновања студијских програма који се реализују у ВШУ, што је РК прихватила као могуће решење.

Услови уписа, правила студирања на САС АБР прецизно су регулисани Правилником о Специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији. У члану 13 у поменутом правилнику се наводи да декан именује предметног наставника (један или два) за сваки обавезни или изборни предмет на предлог Катедре. РК сматра да је овај члан требало прецизније дефинисати јер на већини предмета наставу, вежбе и ДОН

изводи већи број наставника према специфичностима тема у оквиру предмета за које су компетентни, што је од стране ВШУ урађено после посете.

Студијски програм САС АБР има следеће елементе:

- а. Назив и циљеви студијског програма;
- б. Врста студија и исход процеса учења у складу са прописима који утврђује Национални оквир квалификација;
- в. Стручни, академски, научни назив;
- г. Условe за упис на студијски програм;
- ђ. Листу обавезних и изборних предмета, са оквирним садржајем;
- е. Начин извођења студија и потребно време за извођење појединих врста студија;
- ж. Бодовну вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ);
- з. Бодовну вредност Завршног рада на специјалистичким академским студијама исказану у ЕСПБ;
- и. Предуслове за упис појединих предмета или групе предмета и
- л. Друга питања од значаја за извођење студијског програма.

У Стандарду 1. Структура студијског програма, РК је затражила од ВШУ усклађивање дела одредбе стандарда према коме у структури студијског програма на САС АБР треба да буду заступљене следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ, и то: научно-стручни и стручно-апликативне – око 70% и општеобразовни и теоријско-методолошки – око 30%. Да би се то ускладило са препоруком РК, у структури студијског програма изборни предмет у другом семестру Молекулска регулација репродуктивних процеса реструктурисан је у теоријско-методолошки од стране ВШУ чиме је задовољен захтев стандарда, што се може видети у Електронском формулару за студијски програм, као и у табели 5.1А (Прилог 1 и Прилог 6).

У току посете, РК је предложила да ВШУ измени део стандарда 1. Структура студијског програма који се односио на чињеницу да студијски програм има Завршни рад који није подељен на две позиције: 1. истраживања садржана у завршном раду (активна настава) која истовремено нису била ни правилно приказана односно није предвиђен СИР и 2. израда и одбрана завршног рада (остали часови). Поред тога, Завршни рад није био приказан као заједнички предмет на студијском програму САС АБР у позицији обавезних и изборних ЕСПБ (обавезни 50%, изборни 50% од укупног ЕСПБ за Завршни рад). У складу са препоруком РК, Завршни рад је од стране ВШУ подељен на две позиције и то: Студијски истраживачки рад у функцији специјалистичког рада који носи одређени број часова активне наставе и Специјалистички рад који подразумева израду и одбрану завршног рада, што се може видети у Електронском формулару за студијски програм, као

и табели 5.1А (Прилог 1 и Прилог 6) али све то није урађено у складу са стандардом. Наиме, ВШУ је требало да предвиди две позиције Завршног рада, и то: 1. Специјалистички рад – истраживања са 5 часова СИР-а (у постојећој табели: Табела 5.1.А. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за САС АБР, при чему је требало инсертовати још једну колону за СИР и 2. Специјалистички рад – израда и одбрана са 5 часова у колони остало. Додатно, у спецификацији Специјалистичког рада у Књизи предмета требало је навести шта студент обавља уз помоћ наставника ментора у оквиру часова СИР-а, на пример, проучавање литературе, упознавање са методологијом истраживања, дефинисање плана и програма истраживања, реализација истраживања и упознавање са статистичким методама обраде утврђених резултата. У оквиру осталих часова у спецификацији Специјалистичког рада у Књизи предмета требало је навести обраду резултата истраживања, писање специјалистичког рада, припрему за одбрану специјалистичког рада и одбрану специјалистичког рада.

РК предлаже да ВШУ усклади Завршни рад са одредбама стандарда и упутствима која су прописана од стране КАПК до 31. децембра 2019. године и да поднесе КАПК-у измене у складу са документом Општа упутства о поступку акредитације <https://www.nat.rs/akreditacija/> (видети странице 5 и 6 наведеног документа) или најкасније у документацији за акредитацију преосталих студијских програма и ВШУ коју ће ВШУ поднети на разматрање КАПК-у у току 2020. године.

За време посете ВШУ, РК је дала препоруку да се стави на веб сајт ВШУ текст који описује: структуру студијског програма, сврху студијског програма и циљеве студијског програма који обухвата захтеве из Прилога 1.1. ВШУ је одговорила да ће у складу са препорукама РК сви наведени подаци који се односе на студијски програм САС АБР бити постављени на сајт ФВМ по добијању потврде да је студијски програм акредитован, што је РК прихватила као могуће решење.

На основу свега изложеног у вези са стандардом 1, РК сматра да су углавном све наведене примедбе РК прихваћене на прихватљив начин од стране ВШУ и стога позитивно оцењује испуњеност овог стандарда оценом како је већ наведено на почетку разматрања овог стандарда.

На основу текстуалног описа стандарда 2, прилога уз стандард, чињеница које је утврдила током посете, докумената које је ВШУ обезбедила на захтев РК током и после посете, као и одговора који је ВШУ пружила на захтеве рецензентске комисије после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту.

Из података који су наведени у опису стандарда јасно се закључује да је сврха студијског програма САС АБР образовање студената за препознатљиву и јасну професију и занимање. Поред тога, уочава се да овај студијски програм обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

Сврха студијског програма САС АБР је такође у складу са основним циљевима ВШУ у којој се програм изводи. РК је констатовала да је сврха реализације овог студијског програма у целини посматрано јасно и недвосмислено формулисана.

Сврха студијског програма је дата у Правилнику о Специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

Детаљном анализом РК је у предатом материјалу за акредитацију студијског програма САС АБР утврдила:

- да је Директива Европске Заједнице 89/56/ЕЗ погрешно наведена и да се вероватно се ради о Council Directive 89/556/EEC of 25 September 1989 on animal health conditions governing intra-Community trade in and importation from third countries of embryos of domestic animals of the bovine species.
- да су правилно наведене:
- Council Directive 90/425/EEC of 26 June 1990 concerning veterinary and zootechnical checks applicable in intra- Community trade in certain live animals and products with a view to the completion of the internal market;
- Council Directive 93/42/EEC of 14 June 1993 concerning medical devices;
- 94/113/EC: Commission Decision of 8 February 1994 amending Council Directive 89/556/EEC on animal health conditions governing intra-Community trade in and importation from third countries of embryos of domestic animals of the bovine species (Text with EEA relevance);
- Council Regulation (EC) No 806/2003 of 14 April 2003 adapting to Decision 1999/468/EC the provisions relating to committees which assist the Commission in the exercise of its implementing powers laid down in Council instruments adopted in accordance with the consultation procedure (qualified majority);
- Council Directive 2008/73/EC Council Directive 2008/73/EC of 15 July 2008 simplifying procedures of listing and publishing information in the veterinary and zootechnical fields and amending Directives 64/432/EEC, 77/504/EEC, 88/407/EEC, 88/661/EEC, 89/361/EEC, 89/556/EEC, 90/426/EEC, 90/427/EEC, 90/428/EEC, 90/429/EEC, 90/539/EEC, 91/68/EEC, 91/496/EEC, 92/35/EEC, 92/65/EEC, 92/66/EEC, 92/119/EEC, 94/28/EC, 2000/75/EC, Decision 2000/258/EC and Directives 2001/89/EC, 2002/60/EC and 2005/94/EC (Text with EEA relevance);
- док текст Commission Decision 2996/60/EC, РК није пронашла претрагом на интернету.

У току посете ВШУ од стране РК је сугерисано да исправи податке за поменућу директиву, као и за наведену одлуку Европског Савета у стандарду 2 што је учињено од стране ВШУ у одговору који следи: подаци за наведену Директиву европске заједнице,

као и за наведену Одлуку су исправљени у складу са препоруком (Директива Европске Заједнице – Council Directive 89/556/EEC (њеним изменама и допунама Council Directive 90/425/EEC, Council Directive 93/52/EEC, Commission Decision 94/113/EC, Council Regulation 806/2003, Commission Decision 2006/60/EC, Council Directive 2008/73/EC) – (Прилог 5_Документација за акредитацију студијског програма: специјалистичке академске студије анимална биотехнологија у репродукцији Стандард 2).

На основу текстуалног описа стандарда 3, прилога уз стандард, чињеница које је утврдила током посете, докумената које је ВШУ обезбедила на захтев РК током и после посете, као и одговора који је ВШУ пружила на захтеве рецензентске комисије после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту.

После извршене посете од стране РК, ВШУ је требало да допуни циљеве студијског програма (у оквиру описа стандарда 3) методама за стицање компетенција (при томе је требало да има у виду да компетенција представља динамичку комбинацију знања, вештина, других способности, ставова и слично укључујући и развој креативних способности). На основу достављеног прилога 5. Документација за акредитацију студијског програма: САС АБР, РК је констатовала да су циљеви студијског програма допуњени у опису стандарда 3 детаљним објашњењем метода за стицање компетенција у складу са препоруком РК.

У вези са примедбом РК да је потребно да ВШУ стави на свој веб сајт текст који описује: структуру студијског програма, сврху студијског програма и циљеве студијског програма који обухвата захтеве из Прилога 1.1., ВШУ је одговорала да ће у складу са препорукама РК, сви наведени подаци који се односе на студијски програм САС АБР бити постављени на сајт ФВМ по добијању потврде да је студијски програм акредитован.

РК је констатовала да након наведених допуна циљеви студијског програма САС АБР углавном укључују стицање одговарајућих компетенција и академских вештина. Циљеви студијског програма САС Анимална биотехнологија у репродукцији, такође, укључују овладавање специфичним знањима и практичним вештинама потребним за обављање професије и укључују развој креативних способности.

У целини посматрано циљеви реализације студијског програма САС АБР су у довољној мери јасно и недвосмислено формулисани, као и усклађени са захтевима одређене области и тржишта рада, привредног развоја и дефинисаним квалификацијским оквиром.

Циљеви студијског програма САС АБР су дати у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

На основу текстуалног описа стандарда 4, прилога уз стандард, чињеница које је утврдила током посете, докумената које је ВШУ обезбедила на захтев РК током и после посете, као и одговора који је ВШУ пружила на захтеве РК после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту.

У целини посматрано, исходи учења и компетенције које стичу дипломирани студенти на студијском програму САС АБР описане су на задовољавајући начин, с тим да постоји изражена потреба да се њихов опис унапреди. Опште и специфичне компетенције су у складу са структуром и садржајем студијског програма и у задовољавајућој мери усклађене са исходима учења. Компетенције дипломираних студената су дате у Правилнику о Специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

РК је проценила да су дефинисани одговарајући услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и стицање дипломе одговарајућег нивоа образовања, доступни на увид јавности путем Правилника о Специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији, али не и путем веб странице ВШУ. Ови услови и поступци су у довољној мери усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијског програма.

Рецензентска комисија је констатовала да постоји прилог Додатак дипломи у коме:

- су циљеви студијског програма описани на одговарајући начин;
- се стиче академски назив: специјалиста анималне биотехнологије у репродукцији у складу са Правилником о листи академских и научних назива ("Службени гласник РС", бр. 53 од 30. маја 2017. 114 од 20. децембра 2017., 52 од 6. јула 2018. и 21 од 27. марта 2019. године).
- су наведени одговарајући подаци о намени стеченог назива у Додатку дипломи (5.1. Приступ даљим студијама и 5.2. Професионални статус).

У току посете РК је сугерисала ВШУ да прецизно наведе које опште и предметно-специфичне способности стичу студенти савладавањем студијског програма. ВШУ је листу општих и предметно-специфичних способности ревидирала и прецизно их навела у складу са препоруком у опису Стандарда 4 (Прилог 5. Документација за акредитацију студијског програма: специјалистичке академске студије Анимална биотехнологија у репродукцији, Стандард 4). Такође, у спецификацији предмета ВШУ је ревидирала и описала циљеве предмета и исходе учења свих предмета у складу са захтевима стандарда и делимично препорученом литературом од стране РК. При томе су за сваки предмет дефинисане одговарајуће савремене методе извођења наставе (Прилог 7. Књига предмета Специјалистичких академских студија Анимална биотехнологија у репродукцији). ВШУ се обавезала да припрему документације за акредитацију преосталих студијских програма и ВШУ у 2020. години усклади по овом питању са препорученом литературом од стране РК.

Имајући у виду допуне које су поднете од стране ВШУ, РК је констатовала да су опште и предметно специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма описане на прихватљив начин.

На основу текстуалног описа стандарда 5, прилога и табела уз стандард, чињеница које је утврдила током посете, докумената које је ВШУ обезбедила на захтев РК током и после посете, као и одговора који је ВШУ пружила на захтеве РК после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту:

- Курикулум студијског програма је дат у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији, као и у опису стандарда и приложеним табелама;
- У студијском програму предавања, вежбе и други облици активне наставе заступљени су са 91% (према стандарду: на завршној години студија, највише 50% је СИР, а остало су предавања, вежбе и други облици активне наставе);
- За Завршни рад у студијском програму САС АБР нису предвиђени часови СИР-а;
- Активна настава у студијском програму САС АБР се састоји од најмање 20 часова недељно или 600 часова годишње, од чега су предавања најмање 50% (предавања 21 час, вежбе 14 часова и ДОН 5 часова; за Завршни рад нису предвиђени часови СИР-а као део активне наставе);
- Просечан број часова активне наставе недељно у студијском програму САС АБР износи у првом семестру 24 часа, а у другом 16 часова недељно, што је усклађено са захтевом стандарда који предвиђа најмање 600 часова годишње или 20 часова недељно. Детаљним разматрањем РК је утврдила да је Завршни рад подељен на две позиције али не у складу са стандардом. Наиме, предвиђен је Студијски истраживачки рад у функцији специјалистичког рада који носи 4 часа, али због тога што није исказан у облику часова активне наставе већ у облику осталих часова постоји неусклађеност са стандардом. Уз то предвиђен је Завршни рад (у табели 5.1а) односно Специјалистички рад (у Електронском формулару) за израду и одбрану завршног рада, за који нису предвиђени часови у колони Остали часови што није у складу са захтевом стандарда;
- Укупан број ЕСПБ Завршног рада није распоређен у складу са захтевом стандарда (обавезни 50%, изборни 50%);
- Стручна пракса није предвиђена у оквиру овог студијског програма, што је у складу са захтевима стандарда;
- Рецензентска комисија је у Књизи предмета детаљно анализирао опис предмета, циљ предмета са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања и друге податке, и констатовала:
 - да постоје подаци о сваком предмету у Књизи предмета;
 - да су описи предмета, садржаји предмета, препоручене литературе, начини провере знања и оцењивања и други подаци коректно приказани;

- да постоје подаци о методама извођења наставе, као и да је методологија наставе дата у општим назнакама у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији;

- да су циљеви предмета са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама описани углавном на површан начин без примене основних знања о начину писања исхода учења, Блумове таксономије и повезивања са одговарајућим описом компетенција.

ВШУ се обавезала да ће у току припреме документације за акредитацију студијских програма и ВШУ у 2020. години ускладити односно унапредити опис циљева предмета, очекиване исходе и компетенције са препорученом литературом од стране РК.

Рецензентска комисија је констатовала да је ВШУ приложила опис везан за завршни рад у коме се прецизно не наводи које активности студент реализује у оквиру СИР-а (у оквиру часова активне наставе), а које самостално (у оквиру осталих часова);

Постоји приближна правилност заступљености различитих група предмета у студијском програму према препорученим процентима: у структури студијског програма заступљени су опште-образовни предмети 25% и стручно-апликативни предмети 75% (према стандарду у структури студијског програма на специјалистичким академским студијама треба да буду заступљене следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то: општеобразовни и теоријско-методолошки – око 30% и научно и стручно-апликативни – око 70%);

Услови за похађање предмета односно за избор предмета и теме за специјалистички рад наведени су у тексту описа Стандарда 1. Структура студијског програма и Стандарда 5. Курикулум, као и у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

На основу текстуалног описа датог у стандарду 6, прилога и табела уз стандард, чињеница које је РК утврдила током посете и докумената које је ФВМ обезбедио на захтев РК после посете, РК оцењује испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту.

Студијски програм САС Анимална биотехнологија у репродукцији (САС АБР) нуди студентима најновија научна односно стручна сазнања из области биотехнологије у репродукцији, у целости обухвата биотехнологију као део анималне репродукције, с тим да треба имати у виду да је биотехнологија само део области репродукције у оквиру ветеринарске медицине.

Студијски програм САС АБР је целовит, свеобухватан и усаглашен са другим програмима ВШУ, при чему се похађање овог студијског програма наставља на ужу специјализацију из области Репродукција, како је то регулисано Правилником о САС АБР.

Студијски програм није усклађен са најмање три акредитована програма иностраних високошколских установа из области ветеринарске медицине. У целини посматрано,

студијски програм је усклађен са једним програмом из области ветеринарске медицине и једним програмом из хумане медицине из области репродукције.

У вези са сугестијом РК да ФВМ достави курикулуме два од три акредитована програма из области ветеринарске медицине достављен је један програм из области ветеринарске медицине (Прилог 9). Што се тиче достављеног Прилога 8, РК је већ током посете констатовала да се не могу поредити студијски програми специјализације које се воде као стручне специјализације Европског колеца за специјализације у ветерини (у трајању од најмање 3, максимално 6 година, односно за алтернативни програм минимално 5 максимално 6 година, који се индивидуално пријављује и који дефинише постојање директора програма, супервизора специјализанта, локалног саветника и слично, а који уз то обухвата и друге области у оквиру репродукције, а не само биотехнологију) и студијски програм САС АБР за који је ВШУ поднела документацију за акредитацију, а који представља специјалистичке академске студије у трајању од једне године. Стога, РК је констатовала да је студијски програм САС АБР усклађен са једним програмом из ветеринарске медицине и једним програмом из хумане медицине из високошколских установа Европског образовног простора, на основу достављених студијских програма из Загреба (Хрватска) и Нотингема (Велика Британија) (Прилог 9 и 10). Прилог 6.1, 6.2, 6.3. односно документација о најмање три акредитована инострана програма, са којима је програм усклађен су достављени као прилог 8, 9, 10 у допуни након посете РК ФВМ и доступни су преко интернета. Недостаје Прилог 6.4. пдф документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета).

Студијски програм САС АБР се наставља на ужу специјализацију из области репродукције на ФВМ, при чему се исходи учења усклађени делимично са препорукама Европског колеца ветеринарских специјализација. Делимична усклађеност је последица немогућности поређења концепта стручних специјализација у области ветеринарске медицине који су заступљени у Европи и академских специјализација дефинисаних законским одредбама у Републици Србији. ФВМ се позвао на концепт европских стручних специјализација у ветеринарској медицини, па је сходно томе доставио препоруке Европског колеца за специјализацију у области репродукције, с тим да треба имати у виду да је биотехнологија само део области репродукције у оквиру ветеринарске медицине. Будући да у условима стандарда усклађености није прецизирано да студијски програм мора да буде усклађен са студијским програмима из ветеринарске медицине, а позивајући се на мултидисциплинарност биотехнологије, ФВМ је доставио податке о програму Асистирана репродуктивна технологија из области медицине (Универзитет у Нотингему, УК). Међутим, са научног и стручног аспекта је логично да се приликом пријављивања за акредитацију програма из ветеринарске медицине, а који се и организује за докторе ветеринарске медицине односно дипломиране ветеринаре, доставе програми из области ветеринарске медицине. С обзиром на разлике које постоје у организовању стручне специјализације и академске специјализације, РК је сугерисала да два од три програма

буду из области ветеринарске медицине, док је ФВМ доставио само један програм из области ветеринарске медицине.

Сугестије које је РК исказала ФВМ су прихваћене потпуно само у делу који се односи на усклађивање уписа студената према европским стандардима, као и у погледу предметно специфичних стандарда за акредитацију.

Студијски програм је формално и структурно усклађен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију. ВШУ је, у складу са препоруком РК, у Структури студијског програма, реструктурисала изборни предмет другог семестра ("Молекуласка регулација репродуктивних процеса") у теоријско-методолошки, чиме је задовољен захтев стандарда, што се може видети у Електронском формулару за студијски програм, као и у табели 5.1А (Прилог 1 и Прилог 6). Такође, ФВМ је према препоруци РК извршио измене које су се односиле на позицију специјалистичког рада, али не у потпуности са захтевом стандарда, што се може сагледати увидом у документима као што су: Електронски формулар за студијски програм и табела 5.1А (Прилог 1 и Прилог 6).

Након посете РК ФВМ прихватио сугестије које су се односиле на измене члана 15 Правилника, а који регулише услове уписа на САС АБР, што је документовано приложеним Правилником (Прилог 3) и Студијским програмом (Прилог 4). Трајање студија, услови преласка у наредну годину, стицање дипломе и начин студирања и упоредивоси студијског програма САС АБР нису у потпуности усаглашени са европским стандардима, а ове разлике произилазе из чињенице да европски стандарди подразумевају стручне специјализације Европског колеџа за специјализације у ветерини, док су предмет ове акредитације специјалистичке академске студије у трајању од једне године.

РК предлаже да ВШУ по добијању акредитације поднесе КАПК-у допуну за стандард 6 односно документацију за поређење са још једним студијским програмом из области ветеринарске медицине, као и прилог 6.4. пдф документ курикулума акредитованих иностраних програма са којима је студијски програм усклађен, до 31. децембра 2019. године, у складу са документом Општа упутства о поступку акредитације <https://www.nat.rs/akreditacija/> (видети странице 5 и 6 наведеног документа) или најкасније у документацији за акредитацију преосталих студијских програма и ВШУ коју ће ВШУ поднети на разматрање КАПК-у у току 2020. године.

На основу текстуалног описа датог у стандарду 7, прилога и табела, чињеница које је утврдила током посете и докумената које је ВШУ обезбедила пре и после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту:

- да је планирани број студената на студијском програму САС АБР за који се тражи акредитација у складу са расположивим просторним и кадровским могућностима високошколске установе;
- да се при упису на студијском програму САС АБР проверавају компетенције (врста знања, склоности и способности) које одговарају природи студијског програма;

- начини провере компетенција студената за упис одговарају карактеру студијског програма САС АБР и објављују се у конкурс.

ВШУ поседује прецизно дефинисане одредбе које регулишу упис студената у Правилнику о Специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

На основу текстуалног описа датог у стандарду 8, прилога и табела, чињеница које је утврдила током посете и докумената које је ВШУ обезбедила пре и после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 8 (осам) уз образложење у даљем тексту:

- прегледом Књиге предмета РК је утврдила да студенти полагањем испита стичу одређени број ЕСПБ који су утврђени за сваки предмет према оптерећењу студената и према јединственој методологији обрачунавања;
- обезбеђена је јавност и разумљивост начина стицања поена за сваки предмет, на основу сваке појединачне врсте активности током наставе, извршавањем предиспитних обавеза и полагањем испита;
- за сваки предмет је испуњен услов дефинисан Законом о високом образовању у погледу минималног односно максималног броја поена који се стичу проверама знања у предиспитним обавезама;
- обезбеђена је континуираност праћења успешности студената у савлађивању одређеног предмета током наставе и изражавање успешности поенима;
- предвиђено је стицање поена на предмету кроз активности у настави, предиспитних обавеза и полагањем испита, тако да минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе износи 30, а максимални 70;
- ВШУ поседује прецизно дефинисане одредбе које регулишу оцењивање и напредовање студената у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.
- Рецензентска комисија није дала коментар о пролазности студената у вези са табелом 8.2. јер је у питању нови студијски програм.

Рецензентска комисија је констатовала да није поднет Извештај о самовредновању високошколске установе (који се налази на сајту ВШУ http://www.vet.bg.ac.rs/uploads/files/akreditacija/Izvestaj_o_samovrednovanju_2018.pdf, уз могућност увида у прилоге само од стране запослених лица) и у њему Стандард 8: Квалитет студената. За време посете РК је утврдила да је у извештају, који се налази на сајту ВШУ, ВШУ анализирала слабе и јаке тачке, мере и поступке за обезбеђење квалитета, као и да је дала предлоге мера за побољшање оцењивања и напредовања студената за студијске програме које реализује.

На основу текстуалног описа датог у стандарду 9, прилога и табела, чињеница које је утврдила током посете и докумената које је ВШУ обезбедила на захтев рецензентске

комисије током и после посете, РК је оценила испуњеност овог стандарда оценом 7 (седам) уз образложење у даљем тексту:

- Укупан број наставника ангажованих на студијском програму САС АБР је 21. Поред наставника у звањима редовни и ванредни професор, доцент, виши научни сарадник и научни сарадник, у студијском програму предвиђено је и ангажовање једног наставника вештина;
- За све наставнике који су ангажовани са пуним радним временом приложени су сви подаци (изводи, уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве МА, М1/М2);
- За наставнике ангажоване у допунском раду достављени подаци нису потпуни. Достављене су само групне сагласности у којима су наведена имена наставника који се ангажују са Природно-математичког факултета и Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду и Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу. Нису приложени одговарајући уговори о ангажовању, одлуке о изборима у звања, дипломе и изјаве наставника за ангажовање у допунском раду на студијском програму друге високошколске установе. Из тог разлога за ове наставнике, РК није могла да сагледа да ли су испуњени законски услови везани за изборе у звања. На ово је указано приликом посете РК ФВМ, при чему се у одговору ФВМ обавезао да ће ова допуна бити урађена када буде предата документација за акредитацију ВШУ и студијских програма које тренутно реализује у 2020. години;
- Број наставника запослених у установи са 100% радног времена је 10;
- Часови активне наставе коју држе наставници износе 15,50;
- Наставници који су ангажовани са 100% радног времена реализују 90,96% активне наставе;
- Потребан број наставника је процењен на 2,58;
- Просечно оптерећење наставника на студијском програму је 0,95/0,95;
- Задовољен је услов да 70% наставе држе наставници ангажовани са пуним радним временом;
- Нико од наставника нема ангажовање на студијском програму или укупно ангажовање веће од 12 часова наставе;
- Нико од сарадника нема ангажовање на студијском програму или укупно ангажовање веће од 16 часова наставе;
- У Књизи наставника налазе се подаци о свим наставницима који су ангажовани на студијском програму;
- Научне и стручне квалификације одговарају образовно-научном пољу медицинског поља и нивоу задужења у студијском програму. Ангажовани наставници већином имају

минимално 5 референци из уже научне области из које изводе наставу. Овај услов (минимално 5 референци из уже научне области из које изводе наставу) није задовољен за 2 наставника (проф. др Милош Павловић, проф. др Владимир Магаш), па је препорука за ревидирање и ажурирање списка референци код поменутих наставника била предочена од стране РК ФВМ. Факултет ветеринарске медицине није доставио у свом одговору друге листе референци за два наставника уз образложење да сви наставници ангажовани на студијском програму, укључујући проф. др Милоша Павловића и проф. др Владимира Магаша, испуњавају услове за стицање звања и држање наставе у складу са правилником Универзитета у Београду (Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду) и правилником Факултета ветеринарске медицине (Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Факултету ветеринарске медицине, Универзитета у Београду), те да додатно, оба наведена наставника имају преко 5 радова са SCI листе у целокупном периоду ангажовања што се може видети увидом у SCOPUS базу. Такође, ФВМ у одговору наводи да шира листа референци из научне области, а ван SCI листе, за наведене наставнике значајно превазилази 5 радова и доступна је на сајту ФВМ;

- Број сарадника ангажованих на овом студијском програму је 2. Планира се избор још 4 асистента у звање доцента (др Лужајић-Божиновски Тијана, др Милошевић Иван, др Стојић Милица и др Чобановић Никола) чији је избор у току, што је ФВМ потврдио прилагањем одлука Изборног већа Факултета;
- Часови активне наставе које држе сарадници износи 14 вежби;
- Потребан број сарадника је процењен на 1,90;
- Просечно оптерећење сарадника на студијском програму је 4,07/4,07;
- Број сарадника одговара потребама за реализацију студијског програма;
- Подаци о наставном особљу су доступни на сајту ФВМ;
- Рецензентска комисија је констатовала да је ФВМ поднео табеле 9.1., 9.2., 9.3., 9.4., прилоге 9.1., 9.1а., 9.1б., 9.1ц, 9.2., 9.4., те да су у Извештају наведени подаци за наставнике и сараднике.

За реализацију студијског програма ФВМ је у потпуности пружио гаранције што се тиче броја наставника који су запослени са пуним радним временом на ФВМ. Осим групне сагласности других високошколских установа са именима наставника и наставника вештина којима се даје сагласност за допунски рад, ФВМ није доставио никаква друга документа, а која су прописана стандардом 9. Обзиром да је за извођења студијског програма предвиђено 10 наставника са ФВМ, а из других високошколских установа 11 наставника, РК сматра да наведена чињеница представља недостатак који ФВМ и поред сугестија није успео да коригује, иако се обавезао да ће ова допуна бити урађена приликом предавања документације за акредитацију ВШУ и свих студијских програма у 2020.

години. Осим броја наставника за стандард 9 се прописује и обезбеђење наставног особља са потребним научним односно стручним квалификацијама, што се поткрепљује репрезентативним референцама за сваког наставника, посебно у Књизи наставника. С обзиром да је РК констатовала да два наставника немају 5 референци из уже научне области из које изводе наставу, а то је репродукција, односно биотехнологија у репродукцији, не може се одличном нити врло добром оценом оценити стандард у вези са наставним особљем, тим пре што је у питању студијски програм САС који се наставља на ужу специјализацију из репродукције, чиме се подстиче образовање уско-стручних стручњака из предметне области, па је и са стручног, научно и етичког аспекта нелогично да ФВМ не пружи такве гаранције за наставнике који треба да образују такав кадар.

Високошколској установи се предлаже да по добијању акредитације, до 31. децембра 2019. године или најкасније до момента предаје документације за акредитацију ВШУ и свих студијских програма КАПК-у, изврши допуну у вези са сагласношћу за ангажовање за све наставнике и наставника вештина који су ангажовани у допунском раду на студијском програму САС АБР, као и допуну референци у Књизи наставника за наставнике који немају 5 референци из уже научне области из које изводе наставу.

На основу текстуалног описа датог у стандарду 10, прилога и табела уз стандард, чињеница које је утврдила током посете и докумената које је ВШУ обезбедила на захтев рецензентске комисије током и после посете, РК је оценила стандард оценом 8 (осам) уз образложење:

- На основу података датих у табелама и прилозима, РК је утврдила да ВШУ има простор за извођење студијског програма у складу са стандардом. Укупан бруто простор у ВШУ износи 20.132 m², укупан акредитовани број студената у ВШУ у 2014. години је износио 1.036, а број студената на овом новом студијском програму 20;
- На основу обрачуна, површина по сваком студенту износи 19,06 m² (на основу Табеле 10.1. Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму и електронског документа под називом !Ujedinjeni_2019) што је изнад одредбе у стандарду по којој се захтева обезбеђеност одговарајућег простора за извођење наставе и то најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно 2 m² по студенту за извођење наставе по сменама;
- Постоје амфитеатри, учионице, лабораторије, односно друге просторије за извођење наставе, као и библиотечки простор и читаоница, у складу са потребама образовног процеса медицинског образовно-научног поља (на основу Табеле 10.1. Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму);
- ВШУ поседује уговор о дугорочном закупу објекта, у коме реализује наставни процес, који је закључен 2014. године са градом Београдом, на период од 10 година, као и уговор о пословно-техничкој сарадњи са Сточарско-ветеринарским центром за

репродукцију и вештачко осемењавање домаћих животиња "Велика Плана" као научно-истраживачке базе високошколске установе;

- Постоји обезбеђеност одговарајућег радног простора за наставнике и сараднике (на основу Табеле 10.1. Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму);
- На основу Табеле 10.2.1. Листа опреме за извођење студијског програма Специјалистичких академских студија Анимална биотехнологија у репродукцији, донација Erasmus+ KA2 и остале опреме, Табеле 10.2.2. Листа опреме за извођење студијских програма, Прилога 10.1. Извод из књиге инвентара, Прилога 10.2. Доказ о поседовању информационе технологије и Прилога 8. ECAR достављеног након теренске посете ВШУ, РК закључује да постоји обезбеђеност техничке опреме довољне за савремено извођење наставе;
- Део опреме специфичан за извођење наставе из САС АБР набављен је из средстава пројекта Erasmus+ KA2 изградња капацитета у високом образовању "Curricula Development in the Field of Reproductive Biology/Assisted Reproductive Technologies and Regenerative Medicine in Serbia (ART-REM 586181-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP)" што представља компаративну предност.
- Листа опреме која је наведена у Табели 10.2. обухвата, између осталог, савремене уређаје за оцену квалитета семена и ембриотрансфер домаћих животиња. Ова опрема је смештена у лабораторијама ФВМ (Лабораторија за оцену квалитета семена и Лабораторија за ембриотрансфер) које су уређене у складу са прописима које налаже Директива Европске заједнице 89/556/EZ. У складу са сарадњом, дефинисаном Erasmus+ пројектом ART-REM, део практичне наставе се изводи у Сточарско ветеринарском центру за репродукцију и вештачко осемењавање у Великој Плани;
- Стандард 10.5 захтева да ВШУ обезбеди приступачност простору за студенте, наставнике и остало академско и неакадемско особље у вези са отежаним кретањем (Правилник о техничким стандардима приступачности односно принципом универзалног дизајна, "Сл.гласник РС", бр.46/2013) што ВШУ није до ове акредитације обезбедила. Представници ВШУ су исказали разумевање за захтев овог стандарда и исказали намеру да ће ВШУ усагласити приступачност простору са овим стандардом, али су и истакли да се то не може остварити у кратком року. Предлог РК за усаглашавање са овим стандардом је да се решавању овог питања приступи у што краћем року и да се усаглашавање изврши у више фаза, тако да се оствари макар делимична усаглашеност са овим стандардом до акредитације студијских програма које реализује и акредитације ВШУ у 2020. години;
- Постоје библиотечки ресурси релевантни за извођење студијског програма у ВШУ (на основу Табеле 10.3. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм: Специјалистичке академске студије Анимална биотехнологија у репродукцији). Број

библиотечких јединица релевантних за извођење студијског програма са којим располаже ВШУ износи 128;

- Постоји покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним наставним средствима на начин да су они расположиви на време и у броју довољном да се обезбеди нормално одвијање наставног процеса у ВШУ (на основу Табеле 10.4. Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму: Специјалистичке академске студије Анимална биотехнологија у репродукцији, Табеле 10.5. Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима, који се налазе у библиотеци или их има у продаји, као и извршене провере током посете ВШУ);
- ВШУ располаже одговарајућим информационим ресурсима који су доступни за извођење свих студијских програма које реализује, и то: 70 рачунара, 114 штампача, 20 скенера, 28 пројектора и 3 таблет рачунара. Број интернет прикључака којим располаже установа је 220. У студентској рачунарској учионици у ВШУ, студентима је на располагању 15 рачунара, сви са интернет конекцијом. Рецензентска комисија је закључила да је постојећа информациона технологија довољна за савремено извођење наставе;
- ВШУ није поднела Извештај о самовредновању о установи и студијским програмима које реализује, као ни прилоге везане за самовредновање истих (Извештај о самовредновању постоји на сајту високошколске установе http://www.vet.bg.ac.rs/uploads/files/akreditacija/Izvestaj_o_samovrednovanju_2018.pdf, али без могућности да се размотре прилози). Због тога РК није анализирала све неопходне аспекте који се односе на испуњеност стандарда пре посете, и то: Стандарда 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, Стандарда 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке и Стандарда 11: Квалитет простора и опреме и није дала коначно образложење које се односи на испуњеност овог стандарда, као што није анализирала ни слабе и јаке тачке спровођења мера и поступака за обезбеђење квалитета и није дала коначан предлог мера за побољшање тих стандарда. У целини посматрано, РК се анализом прилога уз Извештај о самовредновању током посете ВШУ уверила да су SWOT анализом у самовредновању ВШУ идентификоване одређене предности и у знатно мањој мери одређене слабости. Такође је, у одређеном обиму, дала и предлог мера и активности за унапређење квалитета који је предмет разматрања стандарда. Рецензентска комисија сматра да је потребно поново размотрити и допунити Извештај о самовредновању установе код треће акредитације студијских програма и ВШУ која следи у 2020. години.

Допунске напомене: Рецензентска комисија је утврдила да је високошколска установа уместо Табела 9.1 – 9.3 и Прилога 9.1 – 9.2 поднела:

- Табелу 10.1. Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму);

- Табелу 10.2.1 Листа опреме за извођење студијског програма Специјалистичких академских студија Анимална биотехнологија у репродукцији, донација Erasmus + КА2 и остала опрема;
- Табелу 10.2.2 Листа опреме за извођење студијских програма;
- Табелу 10.3. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм: Специјалистичке академске студије анимална биотехнологија у репродукцији;
- Табелу 10.4. Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму: Специјалистичке академске студије анимална биотехнологија у репродукцији;
- Табелу 10.5. Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., који се налазе у библиотеци или их има у продаји);
- Прилог 10.1. Извод из књиге инвентара и
- Прилог 10.2. Доказ о поседовању информационе технологије.

На основу текстуалног описа датог у стандарду 11, прилога и табела уз стандард, чињеница које је утврдила током посете и докумената које је ВШУ обезбедила на захтев РК током и после посете, РК је оценила стандард оценом 7 (седам) уз образложење у даљем тексту.

Орган управљања ВШУ припремио је, усвојио и поставио на сајт Извештај о самовредновању ВШУ у коме се налазе Извештаји о самовредновању студијских програма и установе без става КАПК-а.

ВШУ је усвојила документе Стратегију обезбеђења квалитета на седници Наставно-научног већа од 13. Фебруара 2008. године и Правилник о обезбеђењу, контроли и унапређењу квалитета на седници Наставно-научног већа од 26. 03. 2008. године који су доступни јавности. РК је указала за време посете ВШУ да је потребно иновирање ових докумената с обзиром да су оба из 2008. године односно да постоји потреба за допунама и изменама у складу са изменама Закона о високом образовању и Стандарда обезбеђења квалитета, као и искуствима који су стечени у раду ВШУ до сада.

ВШУ се обавезала да ће интензивно радити на доношењу нове Стратегије обезбеђења квалитета, као и усклађивању Правилника о обезбеђењу, контроли и унапређењу квалитета са новим Законом о високом образовању и осталим релевантним прописима. Сва документа ће према процедури ФВМ бити дата на усвајање Наставно-научном већу Факултета у најкраћем могућем року.

У матерајалу за акредитацију студијског програма САС АБР није поднет Извештај о самовредновању установе у коме су анализирани: Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета, Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета, Стандард 5: Квалитет наставног процеса, Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког и стручног рада, Стандард 13: Улога студената у

самовредновању и провери квалитета, Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета. РК је пре посете анализирала постављени Извештај о самовредновању установе на сајту ФВМ (http://www.vet.bg.ac.rs/uploads/files/akreditacija/Izvestaj_o_samovrednovanju_2018.pdf) без разматрања прилога јер нису били доступни, који су анализирани за време посете ВШУ.

ВШУ је поднела следећу листу докумената везаних за квалитет и контролу квалитета:

- Прилог 11.2. Јавно публикован документ Политика обезбеђења квалитета (Изјава политика квалитета.пдф, Одлука о усвајању Политике квалитета.пдф);
- Прилог 11.3. Правилник о уџбеницима (Одлука о усвајању Правилника о наставној литератури.пдф, Правилник о наставној литератури.пдф);
- Прилог 11.4. Извод из Статута у вези са оснивањем и делокругом рада Комисије за квалитет (Комисија ДАС.пдф, Комисија ИОМАС.пдф, Комисија САС.пдф, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета.пдф, Комисија за вредновање квалитета наставе и педагошког рада наставника и сарадника.пдф, Одлука о усвајању Статута 2018.пдф, Одлука Сената о давању сагласности на Одлуку Статут 2018.пдф, Пословник о раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета.пдф и Правилник о обезбеђењу контроли и унапређењу квалитета.пдф, Статут 2018.пдф);
- као и Табелу 11. 1. Листа чланова комисије за контролу квалитета.

Провером веб странице за време посете, РК је утврдила да постоје прилози који се односе на Извештај о самовредновању. РК је детаљно анализира прилоге које је ВШУ дала за оцену испуњености овог стандарда, као и резултате Извештаја о самовредновању ВШУ у коме се налазе и резултати Извештаја о самовредновању других студијских програма (не и овог студијског програма, пошто је у питању нови студијски програм који се први пут акредитује).

На основу поднете документације, РК је проценила да ВШУ може да обезбеди непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

На основу приложене документације, РК је такође оценила да ВШУ може да обезбеди мере и поступке спровођења контроле квалитета студијских програма на одговарајући начин, као и да обезбеди учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма.

РК је проценила да постоји утемељено стратешко планирање ВШУ и одговарајући ресурси који су неопходни за постизање тог циља. Такође, РК сматра да постоји утемељено опредељење ВШУ за изградњу дугорочне организационе културе квалитета.

Студијски програм САС АБР има неколико примера изврсности:

Прво, студијски програм представља пример изврсности јер је дефинисан у оквиру пројекта Ерасмус+ КА2 изградња капацитета у високом образовању под називом "Развој курикулума у области репродуктивне биологије и асистираних репродуктивних технологија и регенеративне медицине у Србији" ("Curricula Development in the Field of Reproductive Biology/Assisted Reproductive Technologies and Regenerative Medicine in Serbia").

Друго, као пример изврсности РК сматра да треба навести и чињеницу да је ВШУ дефинисала и усвојила Правилник о Специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији којим се детаљно регулишу сви релевантни аспекти за реализацију студијског програма.

Поред тога, студијски програма је пример изврсности будући да је у питању нови студијски програм са новим исходима учења и компетенцијама студената у вези са анималном биотехнологијом у репродукцији који продубљује постојеће специјалистичке студије на ФВМ.

Најзад, пример изврсности је и добра опремљеност за реализацију студијског програма, као и сарадња са Сточарско ветеринарским центром за репродукцију и вештачко осеменавање у Великој Плани који има вишедеценијско искуство са биотехнологијом у репродукцији.

Сажетак

На основу текстуалних описа стандарда за акредитацију студијског програма Специјалистичке Академске Студије Анимална биотехнологија у репродукцији (САС АБР) 1-11, прилога и/или табела уз наведене стандарде, чињеница које је утврдила током посете и докумената које је Високошколска Установа (ВШУ) обезбедила на захтев РК (Рецензентска Комисија) током и после посете, РК је оценила све стандарде оценама 8 (осам) осим Стандарда 1. Структура студијског програма, Стандарда 9. Наставно особље и Стандарда 11. Контрола квалитета које је оценила оценом 7 (седам) уз образложење у даљем тексту. Стандарди 12-15 ((12. Студије на светском језику, 13. Заједнички студијски програм, 14. ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм и 15. Студије на даљину)) нису анализирани од стране РК из разлога што ВШУ није поднела документацију за студијски програм која захтева њихову анализу.

У вези са одредбама стандарда 1. Структура студијског програма, РК је установила да студијски програм садржи све елементе предвиђене Законом о високом образовању и Стандардима за акредитацију студијског програма другог степена студија. Као пример добре праксе у овом стандарду РК сматра да може навести чињеница да је ВШУ дефинисала и усвојила Правилник о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији у коме су дефинисани сви релевантни аспекти за реализацију студијског програма.

Из података који су поднети у анализираној документацији у вези са стандардом 2. (Стандард 2. Сврха студијског програма), РК је констатовала да је сврха студијског програма САС АБР образовање студената за препознатљиву и јасну професију и занимање. Поред тога, РК је утврдила да овај студијски програм обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

У целини посматрано, на основу података који су наведени у вези са стандардом 3. (Стандард 3. Циљеви студијског програма), циљеви студијског програма САС АБР су у довољној мери јасно и недвосмислено формулисани, као и усклађени са захтевима релевантне научне области и тржишта рада, привредног развоја и дефинисаним квалификацијским оквиром. Циљеви студијског програма САС АБР су такође дати у Правилнику о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији.

Имајући у виду допуне које су поднете од стране ВШУ после посете, РК је констатовала да су опште и предметно специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма описане на одговарајући начин (Стандард 4. Компетенције дипломираних студената). Поред тога, РК је проценила да су дефинисани одговарајући услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и стицање дипломе другог степена образовања и да су исти доступни на увид јавности путем Правилника о специјалистичким академским студијама Анимална биотехнологија у репродукцији, али не и путем веб странице ВШУ. Ови услови и поступци су у довољној мери усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијског програма.

Курикулум студијског програма (Стандард 5) садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис. РК је констатовала: да су описи предмета, садржаји предмета, препоручене литературе, начини провере знања и оцењивања и други подаци коректно приказани, да су циљеви предмета са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама описани углавном на неодговарајући начин без примене основних знања о начину писања исхода учења, Блумове таксономије и повезивања са одговарајућим описом компетенција. ВШУ се обавезала да ће у току припреме документације за акредитацију студијских програма и ВШУ у 2020. години ускладити циљеве предмета, очекиване исходе, знања и компетенције са препорученом литературом од стране РК. Рецензентска комисија је констатовала да је ВШУ приложила опис везан за завршни рад у коме се прецизно не наводи које активности студент реализује у оквиру СИР-а (у оквиру часова активне наставе), а шта самостално (у оквиру осталих часова);

РК је констатовала да студијски програм није усклађен са најмање три акредитована програма иностраних високошколских установа из области ветеринарске медицине (Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма). У целини посматрано, студијски програм је усклађен са једним студијским програмом из области ветеринарске медицине и једним студијским програмом из хумане медицине из области репродукције.

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм (Стандард 7. Упис студената) на основу успеха у претходном школовању и провере њихових знања, склоности и способности.

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита (Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената).

За реализацију студијског програма ФВМ (Факултет ветеринарске медицине) је у потпуности пружио гаранције у вези са бројем наставника који су запослени са пуним радним временом на ФВМ. Осим групне сагласности других високошколских установа са именима наставника и наставника вештина којима се даје сагласност за допунски рад, ФВМ није доставио никаква друга документа која су захтевана стандардом 9 (Стандард 9. Наставно особље).

С обзиром да је за извођења програма студија предвиђено 10 наставника са ФВМ, а из других високошколских установа 11 наставника, РК сматра да наведена чињеница представља недостатак који ФВМ и поред сугестија током посете није успео да коригује, иако се обавезао да ће ова допуна бити урађена приликом предавања документације за акредитацију ВШУ и свих студијских програма. Високошколској установи се предлаже да по добијању акредитације до 31. децембра 2019. године, а најкасније до момента предаје документације за акредитацију ВШУ и свих студијских програма, изврши допуну у вези са сагласношћу за ангажовање за све наставнике и наставника вештина који су ангажовани у допунском раду на студијском програму САС АБР, као и допуну у вези са референцама у Књизи наставника за наставнике који немају 5 референци из уже научне области из које изводе наставу.

За извођење студијског програма обезбеђени су одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената (Стандард 10. Организациона и материјална средства). Према овом стандарду ВШУ треба да обезбеди приступачност простору за студенте, наставнике и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности односно принципом универзалног дизајна ("Сл. гласник РС", бр.46/2013). ВШУ није до ове акредитације обезбедила приступачност простору како захтева стандард, а обавезала се да ће то урадити у најкраћем могућем року.

На основу поднетих података РК је констатовала да су створени услови да се контрола квалитета студијског програма спроводи редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета (Стандард 11. Контрола квалитета).

РК предлаже да ВШУ исправи све уочене недостатке у вези са одредбама стандарда и упутствима која су прописана од стране КАПК, до 31. децембра 2019. године, и да поднесе КАПК-у измене у предатом материјалу за акредитацију у складу са документом

Општа упутства о поступку акредитације <https://www.nat.rs/akreditacija/> (видети странице 5 и 6 наведеног документа) или најкасније заједно са документацијом за акредитацију преосталих студијских програма и ВШУ коју ВШУ треба да поднесе на разматрање КАПК-у у току 2020. године.

Summary

Based on the textual descriptions of the accreditation standards relating to Specialist Academic Study Program for Animals Biotechnology in Reproduction (SAS ABR) (Standards 1-11), the appendices and/or tables with the stated standards, the facts that were identified during the visit and the documents provided by the Higher Education Institution (HEI) at the request of the RC (Review Committee) during and after the visit, the RC evaluated all standards with a grade of 8 (eight) except Standard 1. Structure of the study program, Standard 9. Teaching staff and Standard 11. Quality control, which it rated 7 (seven) with the explanation hereinafter.

Standards 12-15 ((12th Studies on World Language, 13th Joint Study Program, 14th IMT (Interdisciplinary, Multidisciplinary and Transdisciplinary) Study Program and 15th Distance Studies)) were not analyzed by the RC because the HEI did not submit the documentation for a study program that requires their analysis.

Regarding the provisions of standard 1 (Standard 1. Structure of the study program), the RC has established that the study program contains all the elements envisaged by the Law on Higher Education and the Standards for accreditation of the second cycle study program. As an example of good practice in this standard, the RC considers the fact that the HEI has defined and adopted the Rulebook on Specialist Academic Studies for Animal Biotechnology in Reproduction, which defines all relevant aspects for the implementation of the study program.

From the information provided in the analyzed documentation regarding standard 2 (Standard 2. The purpose of study program), RC stated that the purpose of the SAS ABR study program is to educate students for a recognizable and clear profession and vocation. In addition, RC has determined that this study program ensures the acquisition of competencies that are socially acceptable and useful.

Overall, based on the data provided in relation to standard 3 (Standard 3. The objectives of study program), the objectives of the SAS ABR study program are sufficiently clear and explicit, as well as aligned with the requirements of the relevant educational and scientific field and labor market, economic development and defined qualifications framework. The objectives of the SAS ABR study program are also given in the Rulebook on Specialist Academic Studies for Animal Biotechnology in Reproduction.

Considering the additions, submitted by the HEI after the visit by the RC, the RC stated that the general and subject specific competencies that students acquire by mastering the study program were described appropriately (Standard 4. Competencies of graduates). In addition, the RC assessed that the appropriate conditions and procedures, necessary to complete the studies and obtain a second-degree diploma were defined and that these are available to the public, through

the Rulebook on Specialist Academic for Studies Animal Biotechnology in Reproduction, but not through the website of the HEI. These conditions and procedures are sufficiently aligned with the aims, content and scope of the study program.

The curriculum of the study program (Standard 5. Curriculum) contains a list and structure of compulsory and elective courses and their description. The RC stated that the courses descriptions, courses contents, recommended literature, methods of assessment and other data were correctly presented, but that the objectives of the courses with expected learning outcomes, knowledge and other competencies were described in a generally inappropriate manner without applying basic knowledge of the way of writing the outcomes learning, Bloom's taxonomy, and linking it to a proper description of competencies. The HEI accepted to align its course objectives, expected learning outcomes, knowledge and competences with the recommended literature by RC during the preparation of the accreditation documentation for study programs and HEI itself during 2020. The Review committee noted that the HEI has provided a description related to the Final exam, which does not specify what activities the student should undertake within the study research work (within active teaching hours) and independently (within other classes).

The RC stated that the study program did not comply with at least three accredited programs of foreign higher education institutions in the field of veterinary medicine (Standard 6. Quality, modernity and international compliance of the study program). Overall, the study program is aligned with one program in the field of veterinary medicine and one program in human medicine in the field of reproduction.

The HEI, in accordance with social needs and its resources, enrolls students in the appropriate study program (Standard 7. Student enrollment) on the basis of success in previous education and examination of their knowledge, preferences and abilities.

Student assessment is performed by continuous monitoring of student work and on the basis of points earned in the fulfillment of pre-exam obligations and passing exams (Standard 8. Student assessment and progress).

For the implementation of the study program, the FVM (Faculty of Veterinary Medicine) fully provided guarantees regarding the number of full-time teachers employed at FVM. Apart from the group approval of the other higher education institutions with the names of the teachers and skill teacher for additional work, the FVM did not submit any other documents required by standard 9 (Standard 9. Teaching staff).

Considering that 10 teachers from the FVM are envisaged for the implementation of the study program, and 11 teachers from other institutions of higher education, RC considers that the stated fact is a minus which, despite the suggestions during the visit, the FVM failed to correct, although the FVM accepted this amendment. It is suggested that the HEI, after received accreditation by December 31, 2019, or at the latest by the time of submission of documentation for the accreditation of HEI itself and all study programs during 2020, should amend the

engagement consent for all teachers and teachers of additional employment on the SAS ABR study program, as well as supplements the references in the Book of Teachers for teachers who do not have 5 references in the narrow scientific field from which they teach.

Appropriate human, spatial, technical, technological, library and other resources are provided by the HEI for the implementation of the study program, which are appropriate to the character of the study program and to the intended number of students (Standard 10. Organizational and material resources). According to the standard, the HEI should provide accessibility to the space for students, teachers and other academic and non-academic staff related to the physical disability in accordance with the Rulebook on technical standards of accessibility or the principle of universal design ("Official Gazette of the RS", No.46 / 2013). Until this accreditation, the HEI did not provide access to space and technical equipment as required by the standard and undertook to do so as soon as possible.

Based on the submitted data, the RC stated that conditions were created for the quality control of the study program to be carried out regularly and systematically through self-evaluation and external quality control (Standard 11. Quality control).

RC proposes that the HEI should rectify any shortages with the provisions of the standards and guidelines prescribed by the Commission for Accreditation and Quality Assurance (CAQA) by December 31, 2019 and submit changes to CAQA in accordance with the document General Guidelines on Accreditation Procedure <https://www.nat.rs/accreditation/> (see pages 5 and 6 of the document) or at the latest together with the documentation for accreditation of the remaining study programs and HEI, which will be submitted by HEI for consideration to KAPK during 2020.

Препоруке

У циљу отклањања уочених слабости, РК је сачинила предлог мера и активности за унапређење квалитета студијског програма и ВШУ у целини, и то:

- Рецензентска комисија сматра да је потребно иновирање документа Стратегија обезбеђења квалитета која је донета на седници Наставно-научног већа од 13. фебруара 2008. године, као и Правилника о обезбеђењу, контроли и унапређењу квалитета на седници Наставно-научног већа од 26. 03. 2008. године, с обзиром да су оба из 2008. године и да постоји потреба за допунама и изменама у складу са изменама Закона о високом образовању и Стандарда обезбеђења квалитета, као и искуствима која су стечена у раду ВШУ до сада;
- РК сматра да је потребно да се наставници и сарадници упознају са стандардима за акредитацију и стандардима и поступком самовредновања (на седницама катедре, Наставно-научног већа, преко Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета);
- РК сматра да је потребно да се наставници и сарадници упознају са ЕСПБ водичем, методологијом дефинисања студијског програма и курикулума, начином писања исхода

учења (когнитивни, афективни и психомоторни домен), методама стицања, изградње и унапређења компетенција студената, методама активне наставе и учења и методама вредновања студентских постигнућа;

- РК сматра да је потребно да се изврши поновно разматрање и конструктивно усаглашавање ЕСПБ, исхода учења (когнитивни, афективни и психомоторни домен), садржаја предмета, метода стицања, изградње и унапређења компетенција студената, метода активне наставе и учења и метода вредновања студентских постигнућа током реализације студијског програма до слања годишњих извештаја КАПК о изменама и допунама студијског програма (31. децембар 2019. године);
- РК сматра да је потребно да се усклади Завршни рад са захтевима одговарајућег стандарда, јер студијски програм САС АБР има Завршни рад који није подељен на две позиције, и то на: Истраживања садржана у завршном раду (активна настава) и Израда и одбрана завршног рада (остали часови). Поред тога, истраживања садржана у завршном раду (активна настава) нису правилно приказана, односно није предвиђен СИР за њихову реализацију. Такође, Завршни рад у студијском програму САС АБР није приказан као заједнички предмет на студијском програму у позицији обавезних и изборних ЕСПБ (обавезни 50%, изборни 50% од укупног ЕСПБ за завршни рад);
- РК предлаже да ВШУ усклади Завршни рад са одредбама стандарда и упутствима која су прописана од стране КАПК до 31. децембра 2019. године и да поднесе КАПК-у измене у складу са документом Општа упутства о поступку акредитације <https://www.nat.rs/akreditacija/> (видети странице 5 и 6 наведеног документа) или најкасније заједно са документацијом за акредитацију преосталих студијских програма и ВШУ коју ће ВШУ поднети на разматрање КАПК-у у току 2020. године;
- РК је констатовала да је код акредитације студијских програма и установе 2020. године потребно да се планира разматрање имплементираности мера из Извештаја о самовредновању установе по питању унапређења квалитета наставе, посебно активног учења, метода вредновања студентских постигнућа, опремљености учионица, вежбаоница и лабораторија, квалитета уџбеника и реализације наставе и учења у ВШУ и ванфакултетским наставним базама;
- За време посете ВШУ, РК је дала препоруку да се стави на веб сајт високошколске установе текст који описује: структуру студијског програма, сврху студијског програма и циљеве студијског програма који обухвата захтеве из Прилога 1.1. ВШУ је одговорила да ће у складу са препорукама РК, сви наведени подаци који се односе на студијски програм САС АБР бити постављени на сајт ФВМ по добијању потврде да је студијски програм акредитован што је РК прихватила као могуће решење;
- РК предлаже да ВШУ поднесе допуну за стандард 6 односно документацију за поређење са још једним студијским програмом из области ветеринарске медицине, као и

прилог 6.4. пдф документ курикулума акредитованих иностраних програма са којима је студијски програм усклађен и то по добијању акредитације до 31. децембра 2019. године;

- Осим групне сагласности других високошколских установа са именима наставника и наставника вештина којима се даје сагласност за допунски рад, ФВМ није доставио никаква друга документа, а која су прописана стандардом 9 односно нису приложени одговарајући уговори о ангажовању, одлуке о изборима у звања, дипломе и изјаве наставника за ангажовање у допунском раду на студијском програму друге високошколске установе.
- С обзиром да је за извођења програма студија предвиђено 10 наставника са ФВМ, а из других високошколских установа 11 наставника, РК сматра да наведена чињеница представља озбиљан недостатак који ФВМ и поред сугестија није успео да коригује, иако се обавезао да ће ова допуна бити урађена приликом предавања документације за акредитацију ВШУ и свих студијских програма у 2020. години;
- Према стандарду 10 (Стандард 10. Организациона и материјална средства), ВШУ треба да обезбеди приступачност простору за студенте, наставнике и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности односно принципом универзалног дизајна ("Сл. гласник РС", бр.46/2013). ВШУ није до ове акредитације обезбедила приступачност простору како захтева стандард, а обавезала се да ће то урадити у најкраћем могућем року;
- РК предлаже да ВШУ исправи све уочене недостатке са одредбама стандарда и упутствима која су прописана од стране КАПК, до 31. децембра 2019. године, и да поднесе КАПК-у измене у складу са документом Општа упутства о поступку акредитације <https://www.nat.rs/akreditacija/> (видети странице 5 и 6 наведеног документа) или најкасније заједно са документацијом за акредитацију преосталих студијских програма и ВШУ коју ВШУ треба да поднесе на разматрање КАПК-у у току 2020. године.

Имајући у виду да је високошколска установа испунила стандарде за акредитацију студијског програма **специјалистичких академских студија (САС) - Анимална биотехнологија у репродукцији** прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, одлучено је као у диспозитиву.

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки

Достављено:

- високошколској установи
- архиви